

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
3291824-1021003-PDC19

Bijlage(n)

1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 23 december 2021
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Omtzigt (Omtzigt) over COVID-19 virusvariant B.1.1.529 en medicijnen tegen COVID-19 (2021Z21843 ingezonden 29 november 2021).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

Antwoorden op de vragen van het lid Omtzigt (Omtzigt) over COVID-19 virusvariant B.1.1.529 en medicijnen tegen COVID-19 (2021Z21843 ingezonden 29 november 2021).

Kenmerk
3291824-1021003-PDC19

Vraag 1:

Bent u bekend met de variant B.1.1.529, die is waargenomen in Zuid-Afrika, Botswana en Hong Kong, die wordt geassocieerd met grotere immuniteit evasie en besmettelijkheid?

Antwoord

Ja. Ik heb uw Kamer in de maatregelenbrief COVID-19 van 26 november jl.¹ geïnformeerd over maatregelen m.b.t. de nieuwe virusvariant zuidelijk Afrika en in de kamerbrief 'Stand van zaken maatregelen omikronvariant van het coronavirus' van 29 november jl.² over deze variant geïnformeerd.

Vraag 2:

Is variant B.1.1.529 al waargenomen in Nederland?

Antwoord:

Ja. Ik heb uw Kamer in de kamerbrief 'Stand van zaken maatregelen omikronvariant van het coronavirus' geïnformeerd over het feit dat bij 14 personen die op 26 november met twee vluchten op Schiphol zijn aangekomen vanuit Zuid-Afrika de omikronvariant is aangetroffen. Ook bij passagiers op latere vluchten is deze variant aangetroffen. Inmiddels heeft het RIVM de omikronvariant ook aangetroffen in testmonsters die al eerder in november in Nederland waren afgenomen. Het gaat om monsters die zijn afgenomen bij de GGD tussen 19 en 26 november 2021. Ook in oudere testmonsters wordt gezocht naar het voorkomen van deze variant.

Vraag 3:

Welk percentage van alle testen worden genoom ge-sequenced of getypeerd? Wat is de huidige capaciteit om dit op te schalen?

Antwoord:

Het RIVM vaart op wetenschappelijke adviezen van het ECDC en op eigen inhoudelijke kennis en inzichten om het minimale aantal testen te bepalen, waarmee met voldoende zekerheid en voldoende 'aanlooptijd' de circulatie van bepaalde varianten van het virus 'SARS-CoV-2' kunnen worden gemonitord. Het RIVM volgt de ECDC-norm voor kiemsurveillance, haalt deze ruimschoots en kan, indien noodzakelijk, opschalen. Het ECDC adviseert om minimaal een aselecte steekproef van 500 monsters per week te sequencen om inzicht te krijgen in circulerende varianten (kiemsurveillance). Om daar inzicht in te verkrijgen is er een absoluut aantal sequenties nodig en niet een percentage. In de afgelopen weken zijn ruim 1500 monsters per week gesequenced in het kader van kiemsurveillance³. Met 1500 monsters per week wordt een nieuwe variant gevonden bij een lage prevalentie. In aanvulling hierop worden ook nog ca. 500 sequenties bepaald in het kader van BCO en andere onderzoeken.

Sinds 26 november jl. vinden er verschillende onderzoeken plaats naar de verspreiding van de omikronvariant in Nederland. Zo worden de monsters van

¹ Kamerstuk 25295, nummer 1560

² Kamerstuk 25295, nummer 1562

³ <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/virus/varianten>

positief geteste mensen die terugkeren uit zuidelijk Afrika verder onderzocht bij diverse laboratoria in Nederland.

Kenmerk
3291824-1021003-PDC19

Ook onderzoekt het RIVM met terugwerkende kracht meer monsters van laboratoria.

Vraag 4:

Test u het rioolwater ook op verschillende varianten?

Antwoord:

Het rioolwater wordt door het RIVM onderzocht op SARS-CoV-2 varianten. Dit geeft, in aanvulling op de kiemsurveillance, inzicht in of en waar en wanneer de virusvariant aanwezig is. Ook kan de biobank met opgeslagen rioolmonsters met terugwerkende kracht worden onderzocht op de aanwezigheid van een variant. Sinds het bekend worden van de omikronvariant (B.1.1.529) wordt deze gericht opgespoord in het rioolwater. Op dit moment duurt het analyseren van monsters op varianten maximaal 2-3 weken. Er lopen bij het RIVM processen om dit tijdspad te verkorten.

Vraag 5:

In de context van variant B.1.1.529, met welke scenario's houdt u nu rekening?

Antwoord:

Afgelopen 14 september hebben wij uw Kamer de Aanpak Najaar toe doen komen. Deze aanpak gaat uit van drie verschillende scenario's: COVID-19 als endemische ziekte; een scenario waarin de opgebouwde immuniteit doorbroken wordt en een scenario waarin oplevingen van het virus voorkomen. Het laatste scenario is vooralsnog het meest realistische gebleken. Binnen dit scenario worden drie niveaus gehanteerd: waakzaam, zorgelijk en ernstig. Deze drie niveaus kennen (naast de maatregelen uit de dijkbewaking die altijd gelden) ook verschillende maatregelen per niveau. De Aanpak Najaar en de daarin geformuleerde scenario's hield op voorhand overigens al rekening met de mogelijke opkomst van mutaties.

Vraag 6:

Heeft Nederland, net als Israël, een war game gedaan om de uitbraak van een gevaarlijkere variant te simuleren en te kijken of het land klaar is voor de volgende fase van de pandemie? Zo nee waarom niet? Zo ja wat zijn de lessen en wat zijn de zwakheden in Nederland?

Antwoord:

Nee. Wel hebben we ons voorbereid, passend bij de Nederlandse context, op verschillende scenario's. Zo gaat de Aanpak Najaar (zie antwoord hierboven) uit van verschillende scenario's. Bij de opstelling van deze aanpak hebben we ons breed laten adviseren. Zo is deze aanpak besproken met verschillende departementen, is het OMT om een reflectie gevraagd en is expertise vanuit de verschillende gremia zoals de Nationale Politie, de Gedragsunit van het RIVM, de GGD en de veiligheidsregio's alsook communicatie-experts betrokken; instanties die ons ook adviseren rondom de bestuurlijke afweging die gemaakt wordt alvorens maatregelen in te zetten.

Vraag 7:

Wat zijn de protocollen, en welke voorbereidingen heeft u getroffen, voor het geval er een meer besmettelijke variant of een variant waartegen de vaccinaties niet goed werken zijn intrede doet?

Antwoord:

Vaccinatie is onze grootste troef om uit deze crisis te komen. Daarom zetten we alles op alles om tot een zo hoog en heterogeen mogelijke vaccinatiegraad te komen. Vaccinproducenten houden ondertussen de effectiviteit van hun vaccins bij de opkomst van nieuwe varianten nauwlettend in de gaten. Via onze contacten bij internationale gremia als de WHO en European Health Security Committee, monitoren we continu de ontwikkeling van nieuwe varianten. De opkomst van de omikronvariant doorkruist deze strategie niet, en we volgen dan ook nauwlettend de kennisontwikkeling over deze variant, ook voor de gevolgen van een eventueel hogere mate van besmettelijkheid, ziekmakend vermogen en vaccinescape.

Vraag 8:

Hoe gaat u reizigers die via bijvoorbeeld Turkije of het Midden-Oosten naar Zuidelijk Afrika reizen weren, nu u reizigers weert die rechtstreeks uit Zuidelijk Afrika komen?

Antwoord:

Reizigers die bijvoorbeeld via Turkije naar Nederland reizen, zijn gebonden aan de eisen van het bestemmingsland. Indien een reiziger vanuit zuidelijk Afrika naar Nederland reist met een overstap in Turkije, gelden dus de regels die Nederland opstelt voor reizigers uit zeer hoogrisicogebieden met zorgwekkende variant.

Voor deze mensen geldt een dubbele testplicht voor vertrek. Dat betekent dat een NAAT (PCR)-test van maximaal 48 uur oud bij vertrek en aanvullend een sneltest van maximaal 24 uur oud bij vertrek verplicht zijn. Tevens geldt een quarantaineplicht van een periode van 10 dagen bij aankomst, die eventueel kan worden verkort tot 5 dagen na een negatieve test bij de GGD. De naleving van de quarantaineplicht wordt streng gecontroleerd.

Voor reizigers die rechtstreeks vanuit aangewezen zeer hoogrisicogebieden met de zorgwekkende omikronvariant naar Nederland reizen, gelden vliegverboden. Momenteel zijn deze van kracht voor Mozambique, Zuid-Afrika, Lesotho, Eswatini, Botswana, Namibië, Malawi en Zimbabwe. Mensen uit deze landen kunnen alleen naar Nederland reizen als zij hier woonachtig zijn, of via Nederland naar hun woonplaats in de EU/Schengen-regio reizen.

Vraag 9:

Bent u ervan op de hoogte dat een aantal antivirale middelen ontwikkeld wordt, die in de eerste klinische studies een behoorlijke effectiviteit laten zien? En bent u ervan op de hoogte dat er ook andere middelen ontwikkeld worden, die lijken te helpen bij ernstige ziekte?

Antwoord:

Ja, hier ben ik van op de hoogte. In het kader van COVID-19 wordt onderzoek gedaan naar veel verschillende soorten behandelingen. De Europese Commissie

Vraag 14:

Kunt u aangeven welke Europese coördinatie er nu plaatsvindt over de aankoop van antivirale middelen tegen COVID-19 en welke middelen landen nu zelf kopen of waarvoor ze zelf een Advanced Purchase Order plaatsen?

Kenmerk
3291824-1021003-PDC19

Antwoord:

Vanuit de Europese Commissie lopen twee gezamenlijke inkooptrajecten voor de antivirale middelen Paxlovid van fabrikant Pfizer en Lagevrio van fabrikant MSD. Nederland neemt deel aan beide trajecten. Ik verwijs u verder naar mijn antwoord op vraag 13.

Ik heb geen informatie over welke middelen landen inkopen via bilaterale overeenkomsten met deze twee fabrikanten.

Vraag 15:

Welke contracten heeft Nederland of de EU om versneld toegang te krijgen tot een mRNA-vaccin dat ge-update is voor B.1.1.529?

Antwoord:

Met zowel BionTech/Pfizer, als Moderna zijn afspraken gemaakt over het aanpassen van de vaccins aan nieuwe varianten, indien de huidige vaccins onvoldoende bescherming daartegen zouden bieden. In dat geval hebben we het recht om die aangepaste vaccins af te nemen, i.p.v. de reguliere vaccins.

Vraag 16:

Kunt u een overzicht geven van de contracten die u met leveranciers voor vaccins heeft afgesloten en kunt u daarbij ook inzicht geven in de hele contract, zodat duidelijk is wie aansprakelijk is onder welke omstandigheden (ofwel de kleine lettertjes van het contract)?

Antwoord:

In de afgesloten contracten is afgesproken dat op deze contracten de vertrouwelijkheid van toepassing is.

Vraag 17:

Heeft de Algemene Rekenkamer inzicht in de details van de contracten die u heeft afgesloten om vaccins te kopen?

Antwoord:

De Rekenkamer heeft inzicht in de afgesloten contracten.